

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

Porphyrus de philosophia responsorum Cap. iiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

religione colendos, post eos bonos dæmones, tertio, heroum anias, extremo prauos dæmones placandos aiunt. Hæc uerbis partientes, opere malignas dæmonū uirtutes solummodo colere inueniuntur. Cōsideret em̄ unusquisq; quales iam putari oporteat eas uirtutes, quæ idolis colunt, deos ne, an dæmones, & utrum bonos dæmones an proteruos. Quod facile facere poterit, si diligēter his libris attendet. Ignorare autē nō oportet, nullū dæmonē a diuina scriptura bonum appellari, necq; deum aliū esse uere atq; proprie, p̄ter unum, q̄ om̄ia creauit. Virtutes autē bonas, q̄ creaturis connumerant, nec deos nec dæmones, sed dei angelos & spiritales ministros, potestates diuinas, archangelos, alijsq; noibus pulchre accōmodatis nūcupat. Dæmones autem si nominis potestātē dicere licet, nō q̄ dæmones sint, quod latine sciētes dicere possumus, sed q̄ dīmānīn soleāt, pulcherrime appellauit. Id autē latine tum timere, tum terrere significat. Absurdum certe omnino est bonas & malas uirtutes, q̄ nullā operationis similitudinē habeant, eadē appellatione confundere.

Porphyrus de Philosophia responsorum.

CAPVT. IIII.

Videamus igitur, quanam uirtutes oraculis & responsis p̄sunt, ut impietas gentilitatis om̄ibus pateat, nec a me ipso quicquam afferre in animo est, ne criminandi anas præbeam inimicis, sed testimonijs, quod adhuc feci eorū ipso rum in medium productis, totam rem peragam. Cum autem innumerabiles sint, & philosophi, & historici, illum idoneū magis proposito meo iudico, qui & dæmonibus maxime amicus fuit, & multa nostris temporibus aduersus nos mendosissime conscripsit. Hic enim gentilium pene omnium deorum ac dæmonum naturam maxime inuestigasse, & summopere falsitatem defendisse uidetur. Hic igitur in libris, quos de responsorum Philosophia conscripsit. Apollinis ac reliquorum deorum & bonorum dæmonum illa responsa collegit, quibus putauit, & uirtutem suorum dæmonum ostendere, & cæteros homines ad uerum, ut ipse dicit, dæmonum cultum impellere posse. Ex istis igitur responsis, quæ ab ipsis electa sunt, quæque quasi ueriora memoriæ tradita, operaprecium est totam hanc rem considerare atq; cognoscere, quales nā sint eorū auctores. Sed
primū

primum illud uideamus, quomodo in exordio librorum iureiuran-
do affirmat, nihil se falsi allaturum, cōstantibus inquit atq; firmis ho-
minibus, quia bonitate deorum atq; dæmonum, spem salutis hauri/
unt, nihil addens, nihil auferēs hęc tradere oportet. Nā & ego deos
ipso testor, nihil ad responsorū sensum aut addidisse aut detraxisse,
nisi forsā uerbum aliquod correxerim, magisq; impietatem timui,
q̄ futuram sacrilegij pœnam. Collegemus autem in his libris multa,
quæ ad ueritatem dogmatum pertinent, & diuinationis negocium
non omnino contemnemus. Nam & ad speculationem harum rez
conducit, & ad bene uiuendum hortatur. Quam autem utilitatem
hic labor afferet noster, illi maxime cognoscent, qui cum ueritatem
magno labore quæsissent, uōra sæpius fecerūt, oraruntq; ut autho/
ritate docētium deorum uisione dignati, possent a dubitationis ue/
xatione liberari. Huiusmodi usus exordijs obtestatur postea, ne ad
multos libri efferantur his v̄bis. Tu uero caueas ne lucri, aut inanis
gloriæ gratia, scelestis & indignis hominibus hęc tradas, non enim
paruum tam tibi qui ædes, q̄ mihi qui tibi credidi periculum immi/
net. His autem solummodo hęc cōmunicanda sunt, qui uitam ad
anime salutem direxerunt. Nam & ipsi dñj non aperte, sed enigma/
tice hominibus ista tradiderunt. Respōsa deinde Apollinis colligit,
quibus non solum dæmonibus & infernis uirtutibus, uerum etiam
cælestibus animalia esse sacrificanda præcepit Apollo. Cum idē ipse
in alijs dæmones non deos esse affirmet, q̄bus gentiles cæde anima/
lium sacrificabant, non enim fas esse animalia deorum gratia interfi-
cere. Sed primum Apollinem ip̄m audiamus, qui de cultu & sacrifi-
cijs deorum sic per responsa homines instituit.

Hęc age, qui nutu diuorum ingressus amice es

Huius iter uitæ, mactanda est hostia cunctis

Multa deis, seu quæ terram, seu qui mare uastum

Aera seu qui habitant, latum seu qui æthera, seu qui

Alta colunt cœli, seu qui infima regna barathri,

Quæ quibus obseruanda modis sint singula dicam

Tu memori conscripta animo mea dicta teneto.

Terna quidem diuis cælestibus hostia, & ipsa

Cæcidea mactanda est, terna & terrestribus atq;

Atra eadem, gaudent porro & capiuntur apertis
 Terrestres aris, foueas cum numina contra
 Exposcant atro imbutas inferna cruore,
 Nec placeat nisi quæ terræ mandetur humata
 Hostia, mel uero nymphæ atq; liquentia uina
 Offerri lætantur, ac ignem accendier aris
 Quæ circūuolitant terram sibi numina quærunt.
 Imponiq; atrum corpus, tum thura simulq;
 Inijciet falsas fruges, & dulcía liba.
 Hæc facito, uerum quibus est data cura profundi
 His ipso semper fer sacra in litore, totum
 Projiceq; in fluctus animal, cælestibus autem
 Extremas reddes partes atq; igne cremabis
 Quod superest propone tibi, dapibusq; reserua.
 Sudet odoratis crassiq; uaporibus aer.

Deinde hoc Apollinis oraculum exponit dicēs. Cum igitur & ter/
 restres & inferni dii sint omnibus istis atras quadrupedes offerēdas
 iubet. Modus autē differt, nam terrestribus quidem super aras, in/
 fernis autem in foueis mañandas esse hostias præcipit. Aeris autem
 uolatilia dicit offerenda corpibus holocaustis, & sanguine ad aram
 circumducto, uolatilia etiam marinis, sed uina in fluctus projicere
 mandat, ita omnibus dijs præterq; terrestribus uolatilia imolari pos/
 sunt. Sed marinis solummodo nigri coloris uolatilia, quare cæteris
 alba offerenda sunt. Cælestibus uero & æthereis bestiarum, quas al/
 bas esse uult, extremitates ait conseruādas, reliquas autem partes co/
 medendas. Ex his enim solummodo comedere oportet, ex alijs ꝑo/
 minime, ita quadrupedes & terrestres terrestribus sacrificāda sunt,
 simili nanq; simile gaudet. Ouis porro terrestre animal est, & idcir/
 co Cereri gratissimum, atra uero, quia & terra naturaliter tenebro/
 sa. Tres autē simul, quoniam terrestris corporis tria sunt symbola,
 & super aras terrestribus, quoniam super terram uersantur. Ceteris
 uero dijs idcirco uolatilia sunt offerenda, quoniam uniuersi mouen/
 tur, in motu em̄ semper maris aqua est, cuius atræ sunt hostiæ, quo/
 niam & cæruleus color aquarum. Alba uero aeris, lucis enim, rece/
 prius aer est. Cælestibus autem atq; æthereis extremitates dat con
 h. secrādas

82 DE PRAEPARATIONE EVANGELICA

secundas, quoniam leuiore reliquo corpore sunt, quorum sacrificijs communicare oportet, quia cum alij dii arcere mala soleant, caelestes bona nobis largiuntur. Haec mirabilis ille philosophus in libris Responsorum conscripsit.

Redargutio praedictorum ipsius Porphyrij. CAP. V.

A Ge iam uideamus quemadmodum contraria omnino in eo libro posuit, quem de abstinendo a carnibus animalium conscripsit. Ibi enim primum nihil sacrificandum, neque incendendum censet, deinde opiniones aliorum reprobat, asserens non esse deos illos, qui caede animalium gaudent. Sceleratissimam enim esse brutorum etiam animalium caedem, & abominabile non solum deo primo, uerum etiam caelestibus & diuinis uirtutibus. Ita Apollo in se ipsum redarguit, qui etiam caelestibus animalia esse offerenda responsis suis iussit, Theophrasti quoque autoritate utitur, cui placuisse ostendit non dijs, sed daemonibus duntaxat esse sacrificandum. Quare si quis Theophrasti & huius ratione acquiescit, Apollo etiam ipse non deus erit, sed daemon, caeterique omnes, quos deos gentilitas dicit, quibus ubique animalia immolantur, daemones erunt, & daemones perniciosissimi. Nam si caedes & immolatio haec animalium sceleris & abominationis secundum ipsum plenissima est, quomodo erunt boni, qui hac re summopere gaudent? Quod si non solum animalia, uerum etiam crudelitatis cumulo homines etiam mactari offerrique sibi cupiunt, quomodo aptissime scelerati & inhumani non erunt, nihilque aliud quam perniciosissimi daemones: aut quomodo iure nos accusabimur, quod omnino impium esse putamus sanctissimam dei appellationem atque uenerationem immundis spiritibus attribuere? Solum enim creatorem illum omnium deum adorare didicimus, nihil terrenum & mortuum, sed integritatem animi, & castimoniam corporis, rectam scientiam & ardentissimam fidem afferentes, quam ad extremum usque spiritum intemeratam auxilio Saluatoris seruiabimus. Sed uideamus, quibus ostendit rationibus, nec deo, nec diuinis uirtutibus terrenum aliquid offerendum, aut incendendum esse. Aliena enim haec aut ab omni sunt pietate, nihil enim materiale inueniri potest, quod immateriali deo non sit obscenum, ideo nec oratio eius. Iuxta uocem proferatur conuenit, sed nec interior oratio si anima uicio contaminatur. Silentio autem sancto, & cogitatione integra,